

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

**Διατάξεις των άρθρων 10 και 17 παρ.1, 2,10 του
π.δ.186/1992
(ΦΕΚ Α΄ 84/26-05-1992)
(Κ.Β.Σ.)**

**Κωδικοποιημένες μέχρι και τον ν.3522/2006
(ΦΕΚ Α΄ 276/22-12-2006)**

Άρθρο 10 Πρόσθετα βιβλία

1. Ο επιτηδευματίας επί ποσοτικής παραλαβής σε επαγγελματική του εγκατάσταση χωρίς στοιχείο διακίνησης εμπορεύσιμων ή πάγιων αγαθών από οποιονδήποτε τρίτο για αγορά, πώληση, απλή διαμεσολάβηση προς πώληση, αποθήκευση, φύλαξη, χρήση, καθώς και για επεξεργασία στην περίπτωση που ο αποστολέας είναι επιτηδευματίας ή αγρότης του ειδικού καθεστώτος, τηρεί στην επαγγελματική εγκατάσταση στην οποία διενεργείται η παραλαβή, βιβλίο ποσοτικής παραλαβής ή διπλότυπο δελτίο ποσοτικής παραλαβής για κάθε παραλαβή.

Στο βιβλίο ή δελτίο καταχωρούνται με την παραλαβή των αγαθών η χρονολογία της παραλαβής, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα και η διεύθυνση του αποστολέα, το είδος και η ποσότητα των αγαθών που παραλαμβάνονται, καθώς και ο σκοπός της παραλαβής.

Όταν κατά την παραλαβή των αγαθών εκδίδεται άμεσα τιμολόγιο αγοράς ή δελτίο εισαγωγής της υποπερίπτωσης η΄ της περίπτωσης η΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κώδικα αυτού, δεν τηρείται βιβλίο ή δελτίο ποσοτικής παραλαβής. **(Η παρ. 1 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α΄ - η παρ. 1 είχε αρχικά τροποποιηθεί με την παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 2214/94 και μετά με την παρ. 11 του άρθρου 2 του ν. 3052/02).**

2. Έξοδα πρώτης εγκατάστασης, αγορές και λοιπές συναλλαγές που πραγματοποιούνται από τον ιδρυτή πριν τη σύσταση νομικού προσώπου ή υποκαταστήματος αλλοδαπού προσώπου ή κοινοπραξίας ή την έναρξη λειτουργίας ατομικής επιχείρησης και οποιασδήποτε επιχείρησης γενικά, δύναται να καταχωρούνται είτε στα βιβλία των προσώπων αυτών μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα από τη σύστασή τους ή την υποβολή της δήλωσης έναρξης εργασιών κατά περίπτωση είτε σε βιβλία που θεωρούνται στο όνομα του ιδρυτή από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή της έδρας αυτού με μνεία της υπό σύσταση επιχείρησης. **(Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 20 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276Α΄).**

Αν ο ιδρυτής είναι πρόσωπο που έχει έδρα, κατοικία, διαμονή ή εγκατάσταση σε άλλη χώρα, τα βιβλία θεωρούνται στο όνομα του νόμιμου εκπροσώπου του στην Ελλάδα.

Οι εγγραφές που καταχωρήθηκαν στα προσωρινά βιβλία μεταφέρονται στα οριστικά βιβλία αναλυτικά ή συγκεντρωτικά αμέσως μετά τη σύσταση του νομικού προσώπου ή την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης.

3. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα αυτού, εφόσον πραγματοποιεί παραγωγικές επενδύσεις και διενεργεί αφορολόγητες εκπτώσεις ή αποθεματικά υποχρεούται:

α) να τηρεί βιβλίο επενδύσεων, στο οποίο τηρούνται εξωλογιστικά κατά αναπτυξιακό νόμο: αα) λογαριασμός για κάθε είδος πάγιου περιουσιακού στοιχείου, ο οποίος χρεώνεται με τη συνολική αξία κτήσης του και πιστώνεται κάθε φορά με την αφορολόγητη έκπτωση ή με την αξία πώλησής του,

αβ) συγκεντρωτικός λογαριασμός, ο οποίος χρεώνεται με την αναγνωριζόμενη για έκπτωση κάθε χρόνο αξία των πραγματοποιούμενων νέων επενδύσεων και πιστώνεται με το συνολικό ποσό της αφορολόγητης έκπτωσης.

β) να τηρεί στα λογιστικά του βιβλία χωριστούς αναλυτικούς λογαριασμούς κατά αναπτυξιακό νόμο για τις αφορολόγητες εκπτώσεις ή τα αποθεματικά,

γ) να καταχωρεί στο βιβλίο απογραφών αναλυτικά και χωριστά κατά αναπτυξιακό νόμο, τις επενδύσεις, τις εκπτώσεις και τα αποθεματικά.

4. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα αυτού τηρεί βιβλίο επενδύσεων στο οποίο τηρούνται κατά αναπτυξιακό νόμο:

α) λογαριασμός επενδύσεων, ο οποίος χρεώνεται κατά χρονολογική σειρά με τις δαπάνες απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν παραγωγικές επενδύσεις και πιστώνεται με την αξία πώλησης ή επιστροφής των περιουσιακών αυτών στοιχείων,

β) λογαριασμός αφορολόγητου αποθεματικού, ο οποίος πιστώνεται με το ποσό της αφορολόγητης έκπτωσης ή του αποθεματικού,

γ) χωριστούς λογαριασμούς για κάθε είδος πάγιου περιουσιακού στοιχείου, ο οποίος χρεώνεται με τις δαπάνες απόκτησης αυτού και πιστώνεται με την αφορολόγητη έκπτωση που σχηματίζεται κάθε φορά ή με την αξία πώλησής του.

5. Ο επιτηδευματίας της παραγράφου αυτής, ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί ή την απαλλαγή του από την τήρηση βιβλίων, τηρεί και τα ακόλουθα βιβλία, κατά περίπτωση:

α) ο εκμεταλλευτής οίκου ευγηρίας, ξενοδοχείου, ξενώνα, επιπλωμένων διαμερισμάτων και οικιών, καθώς και ο εκμεταλλευτής κάμπινγκ, τηρεί βιβλίο κίνησης πελατών (πόρτας), στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο του πελάτη, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία εκείνου κατ' εντολή του οποίου διαμένει ο πελάτης (ένοικος), την ημερομηνία άφιξης και αναχώρησής του και τον αριθμό του δωματίου.

Επιπλέον ο εκμεταλλευτής κάμπινγκ καταχωρεί τον αριθμό των ατόμων που συνοδεύουν κάθε πελάτη, καθώς και το είδος του κατασκηνωτικού και μεταφορικού μέσου. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών "πακέτο" καταχωρεί και τις περιλαμβανόμενες στο "πακέτο" υπηρεσίες και αγαθά, **(αντικαταστάθηκε σε "περ. α' από την παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2579/98, ΦΕΚ 31 Α')**,

β) ο εκμεταλλευτής παιδικού σταθμού, εκπαιδευτηρίου, σχολής, φροντιστηρίου, εργαστηρίου ελευθέρων σπουδών και κάθε άλλης φύσης επιχείρησης ή οργανισμού με χαρακτήρα διδακτικό ή επαγγελματικής κατάρτισης, τηρεί και μητρώο μαθητών στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση των μαθητών που φοιτούν, τη χρονολογία έναρξης της φοίτησης, το ποσό που συμφωνείται, χωριστά των διδάκτρων, των τροφείων, των μεταφορικών και των λοιπών δικαιωμάτων και τη χρονολογία διακοπής της φοίτησης,

γ) ο εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου τηρεί:

γα) Βιβλίο ασθενών, με ιδιαίτερη μερίδα για κάθε ασθενή, στην οποία καταχωρεί τη χρονολογία εισόδου του ασθενή, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση αυτού, καθώς και τη χρονολογία εξόδου του, την κατηγορία της θέσης νοσηλείας του, το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, το είδος και την ποσότητα των φαρμάκων και λοιπών

υλικών, εκτός των αναλωσίμων, που χορηγούνται και τον αύξοντα αριθμό της απόδειξης παροχής υπηρεσιών. Σε περίπτωση αλλαγής της κατηγορίας θέσης καταχωρεί τη χρονολογία αυτής και την κατηγορία της νέας θέσης, **(η περίπτ. γα' καταργήθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α' και οι περιπτ. γβ' και γγ' αναριθμήθηκαν σε γα' και γβ', ισχύς από 1-1-2003. Η περίπτ. γα' αντικαταστάθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221Α', ισχύς από 1-1-2003),**

γβ)) Βιβλίο μεριδολογίου για τους συνεργαζόμενους γιατρούς που παρέχουν ειδική περίθαλψη σε ασθενείς και αμείβονται από αυτούς.

Το βιβλίο τηρείται σε μερίδες για κάθε γιατρό με αναγραφή της διεύθυνσής του, του Α.Φ.Μ. και της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και όταν παρέχονται υπηρεσίες κατ' εντολή και για λογαριασμό τρίτου, στο βιβλίο αναγράφεται ακόμη το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και ο Α.Φ.Μ. του τρίτου. Σε κάθε μερίδα καταχωρεί το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του ασθενή που δέχεται την ειδική ιατρική περίθαλψη, τη χρονολογία παροχής της περίθαλψης και την κατηγορία της θέσης νοσηλείας του ασθενή. Επί ειδικής ιατρικής περίθαλψης του ασθενή από περισσότερους γιατρούς τα δεδομένα αυτά καταχωρούνται στις μερίδες όλων των γιατρών.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και από τα νοσοκομεία ανεξάρτητα από τη νομική μορφή με την οποία λειτουργούν και την τυχόν απαλλαγή τους από το φόρο εισοδήματος ή το φόρο προστιθέμενης αξίας, **(η υποπερ. γβ' της περίπτ. γ' της παρ. 5 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 21 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α'. Είχε πριν τροποποιηθεί με την παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 3052/02),**

δ) ο εκμεταλλευτής διαγνωστικού κέντρου τηρεί βιβλίο επίσκεψης ασθενών στο οποίο καταχωρεί για κάθε ασθενή το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνσή του, τη χρονολογία της επίσκεψης και όταν εκδοθεί η απόδειξη παροχής υπηρεσιών τον αριθμό αυτής,

ε) ο εκμεταλλευτής κέντρου αισθητικής ή γυμναστηρίου, τηρεί βιβλίο πελατών στο οποίο καταχωρεί για κάθε μία επίσκεψη, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη, το είδος της υπηρεσίας που του παρέχει, τη χρονολογία επίσκεψής του και όταν εκδοθεί η απόδειξη παροχής υπηρεσιών τον αριθμό αυτής. Επί διαρκούς παροχής υπηρεσίας καταχωρεί το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση του πελάτη, το συμφωνούμενο ποσό, τη χρονολογία έναρξης και διακοπής της παροχής υπηρεσίας,

στ) ο εκπαιδευτής οδηγών αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών τηρεί για κάθε εκπαιδευτικό αυτοκίνητο ή μοτοποδήλατο ή μοτοσικλέτα βιβλίο εκπαιδευόμενων οδηγών, στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εκπαιδευομένου, το ποσό της αμοιβής που συμφωνείται, τη χρονολογία και την ώρα έναρξης και λήξης κάθε μαθήματος. Ανάλογη υποχρέωση έχει και για την παράστασή του κατά την εξέταση των υποψηφίων οδηγών. Το βιβλίο τηρείται στο αυτοκίνητο ή στο μοτοποδήλατο ή στη μοτοσικλέτα κατά τη διάρκεια του μαθήματος ή της εξέτασης, **(η περίπτ. στ' της παρ. 5 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 22 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α', ισχύς από 1-3-2007),**

ζ) ο επισκευαστής ηλεκτρικών ή ηλεκτρονικών συσκευών, επίπλων, μηχανών και μηχανημάτων, όταν παραλαμβάνει στην επαγγελματική του εγκατάσταση αγαθά για επισκευή που δεν συνοδεύονται με στοιχείο διακίνησης που προβλέπεται από τον Κώδικα αυτόν τηρεί βιβλίο ή δελτίο επισκευής αγαθών, στο οποίο καταχωρούνται με την παραλαβή των αγαθών η χρονολογία της παραλαβής, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα και η διεύθυνση του αποστολέα, το είδος και η ποσότητα των αγαθών που παραλαμβάνονται, **(η περίπτ. ζ' της παρ. 5 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 23 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ-276 Α'.**

Είχε πριν τροποποιηθεί με την παρ. 14 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221Α', ισχύς από 1-1-2003),

η) ο εκμεταλλευτής ψυκτικών χώρων και χώρων αποθήκευσης αγαθών τρίτων:

ηα) εκδίδει διπλότυπο δελτίο εισαγωγής στο ψυγείο ή τίτλο αποθήκευσης, στο οποίο αναγράφει το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση του αποθέτη, το είδος, την ποσότητα, τον τρόπο και τα σημεία συσκευασίας των αγαθών που αποθηκεύονται. Κατά την εξαγωγή εκδίδει δελτίο αποστολής, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 11 του Κώδικα αυτού,

ηβ) τηρεί βιβλίο αποθήκευσης, σε μερίδες κατά αποθέτη, με αναγραφή της διεύθυνσής του και της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Σε κάθε μερίδα καταχωρεί τα δεδομένα των δελτίων εισαγωγής και αποστολής, καθώς και τον αριθμό του παραστατικού εσόδων, **(με την παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', καταργήθηκε η λέξη "διπλότυπο", ισχύς από 1-1-2003),**

θ) ο εκμεταλλευτής χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων τηρεί βιβλίο στάθμευσης, στο οποίο καταχωρεί, για κάθε όχημα, τη χρονολογία και την ώρα της εισόδου και εξόδου, καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας..

Επί μηνιαίας ή διαρκούς μίσθωσης καταχωρείται ο αριθμός κυκλοφορίας, η χρονολογία έναρξης και λήξης της μίσθωσης και το ποσό που συμφωνείτε, **(η περίπτ. θ' αντικαταστάθηκε από το άρθρο 7 του Π.Δ. 134/96, ΦΕΚ 105 Α'),**

ι) ο επιτηδευματίας που διατηρεί συνεργείο επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων, γεωργικών και λοιπών αυτοκινούμενων μηχανημάτων τηρεί βιβλίο εισερχομένων, στο οποίο καταχωρεί για κάθε όχημα τη χρονολογία εισόδου και εξόδου, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του κατόχου, καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος και εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός, το είδος του οχήματος. Κατ' εξαίρεση, ο εκμεταλλευτής πλυντηρίου αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων δεν αναγράφει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του κατόχου.

Η καταχώρηση στο βιβλίο εισερχομένων γίνεται όταν το όχημα εισέλθει και σταθμεύσει στον κύριο χώρο του συνεργείου και αποχωρήσει ο οδηγός του ή αρχίσει η εργασία επισκευής.

Στην περίπτωση επισκευής για την οποία δεν λαμβάνεται αμοιβή, αναγράφεται, σε ειδική στήλη του βιβλίου αυτού, η ένδειξη "δωρεάν" και υπογράφει παραπλεύρως ο πελάτης.

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν εφαρμόζονται για τα πλυντήρια που λειτουργούν με το σύστημα της αυτοεξυπηρέτησης, εφόσον τα στοιχεία αξίας εκδίδονται αυτόματα κατά τη συναλλαγή μέσω κατάλληλης διασύνδεσης φορολογικού μηχανισμού εγκεκριμένου μοντέλου του ν. 1809/1988 (ΦΕΚ 222 Α'), **(η περίπτ. ι' της παρ. 5 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 24 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α', είχε πριν τροποποιηθεί με το άρθρο 7 του π.δ. 134/96 και με την παρ. 15 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α'),**

ια) οι ιατροί και οι οδοντίατροι όλων των ειδικοτήτων, καθώς και οι εταιρείες που παρέχουν ιατρικές και οδοντιατρικές υπηρεσίες τηρούν βιβλίο επίσκεψης ασθενών στο οποίο καταχωρείται χωριστά για κάθε ασθενή το ονοματεπώνυμο αυτού, η χρονολογία επίσκεψης και η διεύθυνσή του, **(η περίπτ. ια' αντικαταστάθηκε με την παρ. 16 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**

ιβ) ο πράκτορας κρατικών λαχείων τηρεί βιβλίο διάθεσης λαχείων, στο οποίο καταχωρεί, πριν από την έναρξη πώλησης των λαχείων κάθε κλήρωσης, τους αριθμούς των λαχείων που προορίζονται να πωληθούν λιανικώς από τον ίδιο,

ιγ) ο επιτηδευματίας που διατηρεί συνεργείο επισκευής και συντήρησης σκαφών θαλάσσης τηρεί βιβλίο εισερχομένων στο οποίο καταχωρεί για κάθε σκάφος τη χρονολογία εισόδου και εξόδου, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του κατόχου, καθώς και τον αριθμό νηολόγησης του σκάφους και, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός, το όνομα του σκάφους, **(προστέθηκε η περίπτ. ιγ' της παρ. 5 του άρθρου 10 με την παρ. 6 του άρθρου 43 του ν. 2214/94, ΦΕΚ Α' 75),**

ιδ) ο φυσιοθεραπευτής και οι ασκούντες παραϊατρικά επαγγέλματα για τους πελάτες που τους επισκέπτονται στην επαγγελματική τους εγκατάσταση τηρούν βιβλίο πελατών, στο οποίο καταχωρούν το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη, το είδος της υπηρεσίας που του παρέχουν, τη χρονολογία της επίσκεψης και όταν εκδοθεί η απόδειξη παροχής υπηρεσιών τον αριθμό αυτής.

Επί διαρκούς παροχής υπηρεσίας καταχωρούν το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση του πελάτη, το συμφωνούμενο ποσό, τη χρονολογία έναρξης και διακοπής της παροχής υπηρεσίας.

Ειδικά ο φυσιοθεραπευτής, καθώς και τα πρόσωπα των περιπτώσεων δ' και ια' που έχουν συμβληθεί με το Δημόσιο ή με ασφαλιστικά ταμεία (Ι.Κ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. κ.λπ.) και δεν λαμβάνουν ιδιαίτερη αμοιβή κατά επίσκεψη από τους πελάτες ή ασθενείς ασφαλισμένους του Δημοσίου ή των ταμείων αυτών, μπορεί να μην καταχωρούν τα στοιχεία των πελατών αυτών ή των ασθενών στο βιβλίο πελατών ή επίσκεψης ασθενών, **(το τρίτο εδάφιο της περίπτ. ιδ' της παρ. 5 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 25 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α'. Είχε πριν αντικατασταθεί η περίπτ. ιδ' με την παρ. 17 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ-221 α'. Ισχύς από 1-1-2003. Είχε πριν προστεθεί με την παρ. 6 του άρθρου 43 του ν. 2214/94, ΦΕΚ-75 Α'),**

ιε) ο επιτηδευματίας που διατηρεί επιχείρηση πώλησης μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων, τροχόσπιτων, σκαφών αναψυχής, γεωργικών και λοιπών αυτοκινούμενων μηχανημάτων, για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτου, τηρεί βιβλίο μεταχειρισμένων αγαθών, στο οποίο καταχωρεί για κάθε αγαθό που αγοράζει ή παραλαμβάνει από τρίτο για πώληση τη χρονολογία εισόδου και εξόδου, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του κατόχου και τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος και εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός, το είδος του οχήματος, **(η περίπτ. ιε' της παρ. 5 του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παρ. 26 του άρθρου 28 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α'. Είχε πριν προστεθεί από την παρ. 6 του άρθρου 43 του ν. 2214/94 και τροποποιήθηκε από το άρθρο 7 του Π.Δ. 134/96),**

ιστ) ο εκμεταλλευτής χώρου στάθμευσης ή φύλαξης σκαφών θαλάσσης τηρεί βιβλίο στάθμευσης στο οποίο καταχωρεί για κάθε σκάφος την ημερομηνία εισόδου και εξόδου τον Α.Φ.Μ. του κατόχου του, τον αριθμό νηολόγησης του σκάφους, και όταν δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός το όνομα του σκάφους. Επί μηνιαίας ή διαρκούς μίσθωσης καταχωρείται ο αριθμός νηολόγησης του σκάφους, η χρονολογία έναρξης και λήξης της μίσθωσης και το ποσό που συμφωνείται, **(προστέθηκε η περίπτ. ιστ' της παρ. 5 του άρθρου 10 με την παρ. 6 του άρθρου 43 του Ν. 2214/94, ΦΕΚ Α' 75 και τροποποιήθηκε από το άρθρο 7 του Π.Δ. 134/96),**

ιζ) ο εκμεταλλευτής αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων, τηρεί για κάθε μηχανήμα βιβλίο έργων στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη δ/νση του εργοδότη, τη δ/νση ή τη θέση του έργου, το είδος του έργου, το ποσό της αμοιβής που συμφωνείται, τη χρονολογία έναρξης και λήξης του έργου. Επί ωριαίας αμοιβής αναγράφεται κάθε φορά η ώρα έναρξης και λήξης της εργασίας, **(προστέθηκε η περίπτ. ιζ' με το άρθρο 7 του Π.Δ. 134/96, ΦΕΚ 105 Α'),**

ιη) ο επιτηδευματίας που διατηρεί επιχείρηση ενοικίασης αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, τηρεί βιβλίο κίνησης οχημάτων, σε μερίδες ανά όχημα, στο οποίο καταχωρεί την κίνηση του κάθε οχήματος εκτός εγκατάστασης ανεξάρτητα από το σκοπό και ειδικότερα, την ώρα και την ημερομηνία αναχώρησης, την αιτιολογία, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του μισθωτή ή άλλου προσώπου, το συμφωνηθέν μίσθωμα, την ώρα και την ημερομηνία καθώς και τον τόπο επιστροφής, **(προστέθηκε η περίπτ. ιη' με την παρ. 18 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**

ιθ) ο μεσίτης αστικών συμβάσεων, αγοράς ή πώλησης και ενοικίασης ακινήτων τηρεί βιβλίο ή διπλότυπο δελτίο εντολών στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του εντολέα, τη χρονολογία της εντολής, το είδος, τη διεύθυνση και εφόσον δεν υπάρχει την περιοχή, τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου που αφορά η εντολή, καθώς και τη συμφωνούμενη αμοιβή. Επίσης με την ολοκλήρωση της εντολής καταχωρούνται η χρονολογία, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και η διεύθυνση του αντισυμβαλλόμενου. **(Προστέθηκε η περίπτ. ιθ' με την παρ. 18 του άρθρου 2 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003).**

6. Τα βιβλία που τηρούνται υποχρεωτικά με βάση τις διατάξεις άλλων νόμων αναπληρώνουν τα πρόσθετα βιβλία του άρθρου αυτού, εφόσον τηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του και είναι θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Άρθρο 17

(παρ. 1, 2 και 10)

Χρόνος ενημέρωσης των βιβλίων

1. Η ενημέρωση των βιβλίων πρώτης και δεύτερης κατηγορίας γίνεται μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα, από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού. **(Αντικαταστάθηκε από την παρ. 21 του άρθρου 9 του ν. 2753/99, ΦΕΚ 249 Α').**

2. Η ενημέρωση των βιβλίων τρίτης κατηγορίας γίνεται:

α) του ή των ημερολογίων μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα, από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και επί ταμειακών πράξεων από τη διενέργειά τους, **(αντικαταστάθηκε από την παρ. 21 του άρθρου 9 του ν. 2753/99, ΦΕΚ 249 Α'),**

β) του συγκεντρωτικού ημερολογίου, όταν τηρείται, του γενικού καθολικού και των αναλυτικών καθολικών, εντός του επομένου μήνα, και προκειμένου για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις το αργότερο μέχρι και την 20η του μεθεπόμενου μήνα,

γ) του βιβλίου αποθήκης ποσοτικά, εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή ή την παράδοση ή άλλου είδους διακίνηση του αγαθού.

Η αξία συμπληρώνεται μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση ή λήψη του στοιχείου αξίας, **(το δεύτερο εδάφιο της περίπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 20 του ν. 3296/04, ΦΕΚ 253 Α'. Η ισχύς της ως άνω τροποποίησης αρχίζει από 1η Ιανουαρίου 2005 και μετά, άρθρο 33 ν. 3296/04),**

δ) του Μητρώου Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων και του ιδιαίτερου Φορολογικού Μητρώου Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων μέχρι την προθεσμία κλεισίματος του Ισολογισμού. **(Η περίπτ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3301/04, ΦΕΚ 263 Α', η περίπτ. ε' είχε πριν**

προστεθεί με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221Α', ισχύς από 1-1-2003. Καταργήθηκε η περίπτ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 17 με αντίστοιχη αναρίθμηση των επομένων περιπτώσεων - με την παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α', ισχύς από τη δημοσίευση του ν. 3522/06, από (22-12-06) και καταλαμβάνει διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά).

.....
.....

10. Η ενημέρωση των πρόσθετων βιβλίων γίνεται:

- α) του βιβλίου ποσοτικής παραλαβής, με την παραλαβή των αγαθών,
- β) του βιβλίου κίνησης πελατών (πόρτας), με την είσοδο του πελάτη με αναγραφή και της πιθανής ημερομηνίας αναχώρησής του, **(αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**
- γ) του μητρώου μαθητών, με την εγγραφή του μαθητή,
- δ) του βιβλίου επενδύσεων μέχρι την προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή κλεισίματος του ισολογισμού όταν τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας, **(η περίπτ. δ' της παρ. 10 του άρθρου 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α'. Είχε πριν τροποποιηθεί με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3052/02 και με την παρ. 8 του άρθρου 20 του ν.3296/04, ΦΕΚ 253 Α'),**
- ε) του βιβλίου ασθενών με την είσοδο και έξοδο του ασθενή και εντός της επομένης με τα λοιπά δεδομένα, **(αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**
- στ) του βιβλίου μεριδολογίου γιατρών εντός της επόμενης της ειδικής ιατρικής περίθαλψης του ασθενή,
- ζ) του βιβλίου επίσκεψης ασθενών, μόλις τελειώσει η εξέταση και πριν την αποχώρηση του ασθενή,
- η) του βιβλίου πελατών, μόλις αρχίσει η παροχή υπηρεσίας,
- θ) του βιβλίου εκπαιδευομένων οδηγών, με την έναρξη και τη λήξη του μαθήματος ή της εξέτασης,
- ι) του βιβλίου επίσκεψης ασθενών των γιατρών και οδοντιάτρων με την είσοδο του ασθενή στο χώρο της εξέτασης, **(αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**
- ια) του βιβλίου αποθήκευσης, εντός της μεθεπόμενης της εισαγωγής και εξαγωγής των αγαθών,
- ιβ) του βιβλίου στάθμευσης με την είσοδο και έξοδο του οχήματος,
- ιγ) του βιβλίου εισερχομένων, όταν το όχημα εισέλθει και σταθμεύσει στον κύριο χώρο του συνεργείου και αποχωρήσει ο οδηγός του ή αρχίσει η εργασία επισκευής και με την έξοδο του οχήματος, **(η περίπτ. ιγ' της παρ. 10 του άρθρου 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α' . Είχε πριν τροποποιηθεί από την παρ. 3 του άρθρου 9 του Π.Δ. 134/96),**
- ιδ) του βιβλίου κίνησης οχημάτων με την αναχώρηση και επιστροφή κάθε οχήματος, για οποιονδήποτε σκοπό, **(αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**
- ιε) του βιβλίου διάθεσης λαχείων, με την παραλαβή των λαχείων κάθε κλήρωσης,
- ιστ) Του βιβλίου εισερχομένων, της περίπτωσης ιγ' της παρ. 5 του άρθρου 10, με την είσοδο και έξοδο του σκάφους, **(προστέθηκε η περίπτ. ιστ' της παρ. 10 του άρθρου 17 με την παρ. 14 του άρθρου 43 του ν. 2214/94, ΦΕΚ Α' 75),**

ιζ) του βιβλίου πελατών, της περίπτωσης ιδ' της παρ. 5 του άρθρου 10 με την έναρξη της παροχής υπηρεσίας, **(προστέθηκε η περίπτ. ιζ' της παρ. 10 του άρθρου 17 με την παρ. 14 του άρθρου 43 του ν. 2214/94, ΦΕΚ Α' 75),**

ιη) του βιβλίου μεταχειρισμένων αγαθών με την παραλαβή και παράδοση αυτών, **(η περίπτ. ιη' της παρ. 10 του άρθρου 17 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α'. Είχε πριν προστεθεί από την παρ. 14 του άρθρου 43 του ν. 2214/94),**

ιθ) του βιβλίου στάθμευσης ή φύλαξης σκαφών, της περίπτωσης ιστ' της παρ. 5 του άρθρου 10, με την είσοδο και την έξοδο του σκάφους, **(η περίπτ. ιθ' αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 9 του Π.Δ. 134/96, ΦΕΚ 105 Α'),**

κ) του βιβλίου έργων, των εκμεταλλευτών αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων της περίπτωσης ιζ' της παραγράφου 5 του άρθρου 10, με την έναρξη του έργου και σε περίπτωση ωριαίας αμοιβής με την έναρξη και λήξη της εργασίας, **(προστέθηκε η περίπτ. κ' με την παρ. 3 του άρθρου 9 του Π.Δ. 134/96, ΦΕΚ 105 Α'),**

κα) του βιβλίου ή δελτίου εντολών με τη λήψη της εντολής, **(αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3052/02, ΦΕΚ 221 Α', ισχύς από 1-1-2003),**

κβ) του βιβλίου επισκευής αγαθών με την παραλαβή των αγαθών. **(προστέθηκε η περίπτ. κβ' στην παρ. 10 του άρθρου 17 με την παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 3522/06, ΦΕΚ 276 Α').**